

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlik açısından "niteliği itibarıyla yasal işlerde çalışarak istihdama katılan kişilerin, çalışmalarının gün veya ücret olarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına hiç bildirilmemesi ya da eksik bildirilmesi" olarak tanımlanmaktadır.

3 türlü kayıt dışı çalışma söz konusudur:

- Çalışanların Sosyal Güvenlik Kurumuna hiç bildirilmemesi,
- Çalışma gün sayılarının eksik bildirilmesi,
- Sigorta primine esas kazanç tutarlarının eksik bildirilmesidir.

Kayıt dışı istihdama neden olan etkenler;

- Mali ve ekonomik nedenler
- Hukuki nedenler,
- Yönetsel nedenler ,
- Sosyal ve kültürel nedenler olarak dört ana başlıkta ele alınmaktadır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kayıt dışılığın Olumsuz Sonuçları

1) Çalışanlar açısından

- Kısa vadede sağlık yardımından, analık sigortasından, hastalık sigortasından ve iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından yararlanamama,
- Uzun vadede yaşlılık, malullük ve ölüm sigortalarından yararlanamama,
- Gelir sahibi olunamaması nedeniyle toplumsal hayatta sıkıntılar yaşamadır.

2) İşverenler açısından

- Kayıtlı işçi çalıştıran firmalarla kayıtsız işçi çalıştıranlar arasında haksız rekabet ortaya çıkması,
- Yeterli ölçekte büyüklüğüne ulaşamama ve ölçekte ekonomilerinden yararlanamama nedeniyle maliyetlerin yükselmesi,
- Kendini güvende hissetmeyen mutsuz işçilerin verimsiz çalışmaları nedeniyle verimliliğin düşük olmasıdır.

3) Devlet açısından

- Büyük oranda vergi ve prim kaybının ortaya çıkması, bu durumun sosyal güvenlik ve bütçe açığına neden olması,
- Sosyal güvenlik sisteminde aktif/pasif dengesinin bozulması ve sistemin finansal açıdan tıkanması,
- Gelir elde etmeyen vatandaşlara yönelik yapılan primsiz ödemelerin artmasıdır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de;

- Tarım sektöründe,
 - İnşaat sektöründe,
 - Küçük çaplı işletmelerde,
 - Geçici ve mevsimlik işlerde,
- kayıt dışılığın diğer sektör ve işletmelere göre daha yoğun olduğu görülmektedir.

Türkiye'de kayıt dışılığın en fazla görüldüğü gruplar;

- İşsizler,
 - Eğitim Seviyesi Düşük (Vasıfsız) Kişiler,
 - Çocuk İşçiler,
 - Yabancı Kaçak İşçiler,
 - Emekliler,
 - Serbest Çalışanlar
- olarak görülmekte, ayrıca kişisel bazda da en fazla 18-25 yaş ve 60+ yaş grupları ile okuma yazma bilmeyenler ile okuma yazma-bilen fakat okul bitirmeyenlerde görülmektedir.

[Burava vazın]

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kayıt dışı istihdamla m¼cadele kapsamında bir diğer önemli strateji sosyal diyalogdur. Bu konuda kamu yetkilileri, işçiler ve işverenler arasında ekonomik ve sosyal politikaya ilişkin tarafların ortak ilgi alanına giren konular ¼zerinde her t¼rl¼ m¼zakere ve g¼r¼ř alişverişi yapılmalıdır.

Ayrıca iş g¼c¼n¼n mesleki eğitimi, beceri kazandırma, mesleki rehberlik, kariyer danışmanlığı, iş kurmaya destek sağlama ve mesleki rehabilitasyon tedbirlerini i¼ermektedir. Burada temel hedef istihdam edilebilirliği artırmak i¼in işsizlere iş arama konusunda yardım ve mesleki eğitim sağlamaktır.

Yine kayıt dışı istihdamın ¼nlenmesi ve azaltılabilmesi i¼in sigortasız çalışmanın olumsuzlukları konusunda halkın ve kayıt dışı çalışanların bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

işsizlik, enflasyon ve yoksulluk kayıt dışı istihdama neden olan en temel sorunlardan bir kaçıdır. işsizlik ve enflasyonun y¼ksek olduğu ¼lkelerde, kayıt dışı istihdam da y¼ksektir. G¼n¼m¼zde sosyal g¼venlik sisteminin iyi y¼netildiđi gelişmiş ¼lkelerde bile sosyal g¼venlik sistemlerinde daha iyi hizmet vermek amacıyla değişikliklere gidilmektedir. Devletin verdiği hizmetlerden memnuniyetin y¼ksek olması çalışanların kayıtlı olmalarına etki edebilmektedir.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kayıt dışı istihdamla m¼cadelede ¼ng¼r¼len politikalar:

Kayıt dışı istihdam, ¼lkelerin mevcut sosyoekonomik yapılarıyla ilgilidir. Kayıt dışı istihdamın bir anda ¼nlenmesi ve azaltılması m¼mk¼n değildir. Uzun vadede ortadan kaldırılabilecek (en aza indirilecek) bir olgu olan kayıt dışı istihdam ancak bir plan ve program çerçevesinde kontrol altına alınabilir.

Diğer yandan, istihdama ilişkin mali y¼klerin azaltılması ve b¼rokratik işlemlerin azaltılması ile kayıt dışı istihdamla m¼cadele çalışmalarında uygulanması gereken bir diğer önemli strateji kurallara uyma konusunda isteksizlikleri gidermek ve kayıt dışı istihdam eden işletmeleri kayıtlı sisteme zorlamaktır. Bunun i¼in;

- Denetimin etkinleştirilmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun artırılması,
- Cezaların caydırıcı olması sağlanmalıdır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

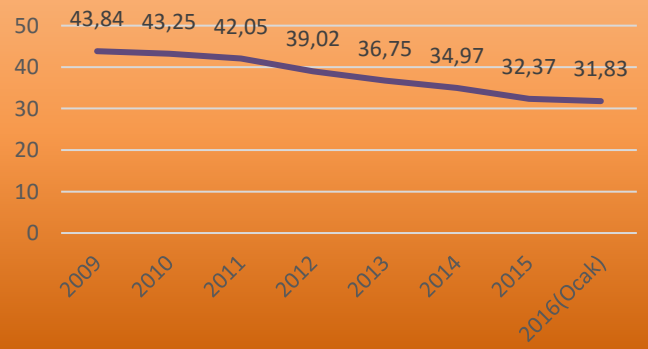
Yukarıdaki tablodan da g¼r¼leceđi ¼zere y¼r¼t¼len etkin m¼cadele y¼ntemleri sayesinde kayıt dışı istihdam oranlarında yıldan yıla azalış g¼zlenmektedir. 2009 yılında %43,84 d¼zeyinde seyreden kayıt dışı istihdam oranı 2014 yılında %34,97'ye kadar gerilemiştir. 2015 yılında %32,7 olan bu oran 2016 yılı Ocak ayı itibariyle %31,83 d¼zeyinde gerçekleşmiştir (T¼İK).

Kayıtdışına
DUR
diyelim.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

T¼rkiye'de Yıllara G¼re Kayıtdışı İstihdam Oranları

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Kayıt dışı istihdam konusunda yapılan denetimlerde caydırıcılık sağlanması için uygulanan idari para cezaları artırılmıştır.
- Esnek çalışanların kayıt altına alınması için düzenlemeler yapılmıştır.
- İsteğe bağlı sigortaya müracaat ve devam şartları kolaylaştırılarak, daha fazla kişinin kayıt altına alınması, bunların genel sağlık sigortası kapsamına alınmaları ve dolayısıyla sisteme dâhil edilmeleri, dolayısıyla kayıt dışı istihdamın önlenmesi amaçlanmıştır.
- Tarımsal faaliyetlerde bulunanların sisteme dâhil edilmesine yönelik olarak, sigortalılık için prime esas kazançları ve ödeyecekleri prim miktarlarının 15 yıla yayılacak şekilde kademeli olarak artırılması öngörülerek, daha fazla kişinin sisteme dâhil edilmesi öngörülmüş ve bunların genel sağlık sigortası kapsamına alınmaları da sağlanarak sigortalılıkları özendirilmiştir.
- Kanunun 8 inci maddesinin yedinci fıkrası hükümlerine istinaden; bankalar ve kamu kurum ve kuruluşlarına işlem yaptığı kişilerin sigortalılık bakımından tescilli olup olmadığını kontrol etme yükümlülüğü getirilmiştir.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yapılan Çalışmalar

Bilindiği üzere, dönemin hükümeti tarafından 2008-2009 yılları “Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele” yılı ilan edilmiş, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda tüm Bakanlık ve diğer Kurumların birimleri ile toplantılar yapılarak “Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Stratejisi” belirlenerek Bakanlar Kuruluna sunulmuş ve kamuoyu ile paylaşımı sağlanmıştır. Bu strateji kapsamında çalışmalar devam ettirilmektedir.

Diğer taraftan tüm hükümleri 2008 yılı Ekim ayı itibarıyla yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda kayıt dışı istihdamın önlenmesi konusunda önemli hükümler getirilmiştir.

Şöyle ki;

- Ücretlerin bankalara yatırılması zorunluluğu getirilmiştir. “Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde, 10 un üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde ücretlerin bankalar vasıtasıyla ödenmesi öngörülmüştür.
- Kendi nam ve hesabına çalışanların (tarım da dâhil) sigortalılıklarının bildirimini, faaliyetleri ile ilgili kayıt ve tescilleri yapılan vergi dairesi ve meslek kuruluşlarına yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Kayıt dışı istihdamın önlenmesi çalışmaları kapsamında taşra birimlerinde “Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Servisi” kurulmuştur.
- Kayıt dışı istihdamın önlenmesine yönelik rehberlik ve teftiş faaliyetlerine ağırlık verilmiştir.
- Taşra birimlerinde denetim yapma ve istihdam edilmek üzere sosyal güvenlik kontrol memuru sayısı artırılmış, ayrıca 6111 sayılı Kanunla sosyal güvenlik denetmenliği unvan ve kadrosu ihdas edilmiştir.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Söz konusu madde hükmüne istinaden, 28.9.2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5510 Sayılı Kanunun 8 inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkındaki Tebliğ gereğince, 2008 yılı Ekim ayından itibaren bankalar ve kamu idarelerine işlem yaptıkları kişilerin “kimlik ve mesleki” bilgilerinin de zorunlu olarak alınarak ilgili kurumlara bildirimleri sağlanmıştır.

Bu kapsamda tüm bankalar, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, PTT Genel Müdürlüğü, Özerk Spor Federasyonları, TTNET Anonim Şirketi, Türk Telekomünikasyon (Türk Telekom Anonim Şirketi, Turkcell, Vodafone ve AVEA GSM Operatörleri), Noterler, TOKİ, Açıköğretim Fakültesi, TEDAŞ, Kredi ve Yurtlar Kurumu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü gibi kurum ve kuruluşlardan 2008 yılı Ekim ayından itibaren T.C. kimlik numaraları ile birlikte “mesleki bilgiler” alınmaya ve alınan bilgilerden sigortalılık kontrolü yapılmaya başlanmıştır.

- Kanunun 59 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereğince, 27.9.2008 tarihli ve 27010 sayılı Kamu İdarelerinin Denetim Elamanlarının Yapılan Tespitler Hakkında Yönetmelik çıkarılarak, kamu idarelerinin denetim elemanlarının yapılan sigortalılık tespitlerine ilişkin tutanak ve raporların değerlendirilmesi yapılmaktadır.

- 2010 yılı Mayıs ayından itibaren Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından yoklama fişleri alınarak, fişlerde kayıtlı olanların SGK'ya kayıtlı olup olmadıklarının kontrolü yapılmaya başlanmıştır.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4- Tüm kurum ve vatandaşların artık tüm bilgilendirme işlemlerini e-Devlet üzerinden yapacağı düşüncesiyle TÜRKİSAT ile irtibata geçilerek, sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesi konusunda SGK tarafından hazırlanan sloganların e-Devlet ekranında yer alması sağlanmıştır.

5- Ülke nüfusunun büyük bir kısmının banka ATM'lerinden işlem yaptığı dikkate alınarak, SGK Başkanının imzasıyla Türkiye Bankalar Birliği ile Türkiye Katılım Bankaları Birliğine ATM ekranlarında sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesine yönelik sloganların yer alması talebinde bulunulmuştur.

6- Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda, 2011-2012 öğretim yılında ders müfredatında sosyal güvenlik ile iş sağlığı ve güvenliği konusuna yer verilmesi hususunda mutabakata varılarak konu ile ilgili protokol ile müfredatta yer alacak metin taslağı hazırlanmış olup, ÇSGB aracılığıyla anılan Bakanlığa gönderilmiştir.

7- Milli Savunma Bakanlığı Genelkurmay Başkanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda, terhislerinden sonra çalışma hayatına atılacak askerlere eğitim ve etütlerde sosyal güvenlikle ilgili bilgilerin de verilmesi konusunda protokol ile bilgilendirme metin taslağı hazırlanmış, ÇSGB aracılığıyla anılan Bakanlığa gönderilmiştir.

8- PTT Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışmalar sonucunda, tüm vatandaşların yoğunlukla uğradığı ve işlem yaptığı PTT şubelerinde SGK tarafından hazırlanan ve bastırılan sosyal güvenlik bilinci ile ilgili afişlerin sergilenmesi, ayrıca gönderilecek tüm posta gönderilerinin üzerlerine sosyal güvenlikle ilgili sloganlara yer verilmesi sağlanmıştır. Ayrıca klişe mektup zarflarının üzerine basılması, afiş ve broşürlerin ise PTT şubelerinde sergilenmesi ve dağıtılması sağlanmıştır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Faaliyetleri

1- SGK taşra birimlerine kayıt dışı istihdamla mücadele eylem planı ve bilinçlendirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere broşürler, eğitim notları ve slaytları gönderilmiştir. İllerde bulunan üniversite, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, sendikalar, belediyeler gibi kurum ve kuruluşlarla koordinasyon ve işbirliği içerisinde sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesi konusunda faaliyetlerin yürütülmesi istenmiştir. Söz konusu eylem planı ile ilgili sonuçların değerlendirilmesinde toplam 2.084 faaliyete (seminer, toplantı ve panel düzenlenmesi, yerel gazetelere ilan verilmesi, belirli yerlere broşür asılması, vatandaşların bilgilendirilmesi, yerel televizyonlar aracılığıyla bilgilendirme yapılması, TV programlarına iştirak edilmesi gibi...) yer verildiği görülmüştür.

2- Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışma sonucunda SGK tarafından hazırlanan sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesine ilişkin afişlerin gar, istasyon ve trenlerde sergilenmesi için anılan Genel Müdürlüğe gönderilmiş ve 1-28 Şubat 2011 tarihlerinde söz konusu afişlerin sergilenmesi sağlanmıştır.

3- Belediyeler Birliği ile yapılan çalışmalar sonucunda, belediye otobüsleri ile belediye otobüs duraklarında SGK tarafından hazırlanan afişlerin bizzat belediyelerce bastırılarak bu yerlerde sergilenmesi ile Belediyeler Birliği internet sitesinde sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesine yönelik sloganlara yer verilmesi konusunda mutabakata varılarak, Kurum Başkanının imzasıyla yazılı olarak talepte bulunulmuştur.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

14- Sanatçılara sağlanan sosyal güvenlik hakları hakkında bilgilendirici 50.000 adet kitapçık bastırılarak, tüm SĞİM ile ilgili meslek kuruluşlarına gönderilmiş ve dağıtımı sağlanmıştır.

15- Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Adana olmak üzere 6 ilde toplam 117 AVM'ye sosyal güvenlik konusunda bilgilendirici ve bilinçlendirici broşürler gönderilmiş ve halkın görebileceği uygun alanlara asılması sağlanmıştır.

16- Milli Eğitim Bakanlığının talebi üzerine 5510 sayılı Kanun hakkında toplam 10 ilde 49 eğitim verilmiştir.

17- Kayıt Dışı İstihdamı Teşvik Projesi (KİT-UP) kapsamında 17 ilde bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

18- SGK tarafından sigortalılara, hak sahiplerine ve üçüncü kişilere gönderilen dış yazışmalarda kayıt dışı istihdamın önlenmesi ve vatandaşların bilgilendirilmesi amacıyla "ALO 170 KAYIT DIŞI ÇALIŞMAYIN! GELECEĞİNİZİ RISKE ATMAYIN!" sloganının kullanılmasına başlanılmıştır.

19- Rehberlik Ve Bilinçlendirme Faaliyetleri

a) Rehberlik Faaliyetleri; Kayıt dışı istihdamla mücadelede toplumsal mutabakatı sağlamak ve güçlendirmek adına Kamu Kurum ve Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Meslek Oda ve Birliklerine yönelik Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca bilgilendirme amaçlı planlı ve talebe bağlı olarak gerçekleştirilen toplantı ve seminerler yapılmıştır.

b) Sosyal Güvenlik Bilgi Notları; Sosyal güvenliğin amacı tarafların hak ve yükümlülükleri ile kayıt dışına yönelme halinde karşılaşılabilecek parasal maliyetlerin anlatıldığı ve incelemelerde dikkat edilen hususların izah edildiği yazılı doküman hazırlanmıştır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

9- TV dizilerini tüm ülke nüfusunun izlediği ve tartıştığı düşünülerek, SGK tarafından toplam 16 yapım şirketine 25 dizi içeriğinde sosyal güvenlik bilinci ve kayıt dışı istihdamın önlenmesinin önemi konularına da yer verilmesi için talepte bulunulmuş ve bazı dizilerde sosyal güvenlikle ilgili konulara yer verilmesi sağlanmıştır.

Televizyon yarışma programlarında yarışmacılara, sosyal güvenlik bilinci ile ilgili soru sorulması için 19 soru hazırlanarak 5 TV yarışma programına gönderilmiş olup, bazı yarışma programlarında sosyal güvenlikle ilgili sorulara yer verilmesi sağlanmıştır.

10- Sosyal Güvenlik Haftasında milli piyango biletlerinde sosyal güvenlik bilinci ile ilgili sloganlara verilmesinin sağlanması konusunda Mili Piyango Genel Müdürlüğü ile varılan mutabakat sonucunda 9.8.2011 tarihli milli piyango çekilişinde biletlerin üzerinde "SGK" logosu ile "SGK'ya Kayıtlı Ol, Güvende Ol" sloganının yer alması sağlanmıştır.

11- Bazı şehirlerarası otobüsler firmaları ile irtibat kurularak, otobüslerde her koltukta bulunan ekranlarda sosyal güvenlikle ilgili tanıtım filminin yayınlanmasının sağlanması konusunda çalışmalar başlatılmıştır.

12- Özellikle ev hanımlarının uğradığı belediyelere bağlı lokaller ile halk eğitim merkezlerine sosyal güvenlik mevzuatında ev hanımlarına getirilen hükümlerle ilgili bilgilendirme broşürlerinin dağıtılmasının sağlanması için belediyelerin ilgili birimlerinden talepte bulunulmuştur.

13- Tarımda mevsimlik işçi olarak çalışanlara yönelik olarak getirilen haklarla ilgili 95.000 adet broşür bastırılarak taşra birimleri aracılığıyla ilgili kişi ve kurumlara dağıtımı sağlanmıştır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

20- Risk Analizi

a) Dayanak:

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı "Prim ödemeye yükümlülerini gruplar ve sektörler itibariyle analiz etmek, denetlenecek sektörleri her yıl için belirlenecek risk değerlendirme kriterlerine göre sınıflandırmak suretiyle riskli sektörlerin denetimine öncelik vermek" ile görevlendirilmiştir. (RTB Yönetmeliği m.7/c)

b) Kapsam:

Kümülatif risk değerlendirme yöntemi kullanılarak faaliyet gruplarının risk puanlarının elde edilmesidir. Risk Analizi;

1. Adım: Risk Kriterleri Belirleme
2. Adım: Kriter Puanlaması Yapılması
3. Adım: Risk Kriterlerinin Ağırlık Oranını Belirleme
4. Adım: Faaliyet Gruplarının Belirleme
5. Adım: Denetim Önceliğinin Belirleme
6. Adım: İş Kolu Kodları üzerinden denetim önceliğinin Belirleme

adımından meydana gelmektedir. Risk analizi kapsamında yürütülen sektörel analiz çalışmaları ile riskli grup ve bölgelerin belirlenmesine çalışılmaktadır. Bu çalışma için ihtiyaç duyulan veriler, işyerinde ikmal edilen işin yürütüm şartlarına ait veriler olup SGK taşra teşkilatı ve bilgi işlem alt yapısı başta olmak üzere ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarından, Meslek/Ticaret veya Sanayi Odalardan, Sendikalar ve Üniversitelerden temin edilmektedir.

Gelen veriler il/işkolu kodu/işveren bazında ayrıma tabi tutulmakta, her bir işyeri kontrol edilirken SGK'ya bildirilen sigorta primine esas kazanç, işçi sayısı ve çalışma gün sayısındaki dalgalanmalar ve yıllar arası değişim oranlarına dikkat edilmekte, diğer kurumlardan gelen bilgiler olduğu takdirde birbirleriyle mukayesesi yapılmaktadır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

21- Denetim Rehberleri

a) Dayanak:

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı "Müfettişler tarafından yapılacak denetimlere ilişkin, yöntem ve teknikleri geliştirmek, standart ve ilkelerin oluşturulmasını sağlamak, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkililiğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve öneriler sunmak" ile görevlendirilmiştir. (RTB Yönetmeliği m.7/ğ)

b) Kapsam:

Asgari İşçilik İncelemesi (Aİİ) Denetim Rehberi; ilgili sektörün tanınması ve işin yürütüm şartlarının belirlenmesinde müfettişlere yol göstermek amacıyla hazırlanan, asgari işçilik incelemesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen yazılı dokümandır. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca;

1. Ayaktan Teşhis ve Tedavi Merkezleri Aİİ Rehberi,
2. Diyaliz Merkezleri Aİİ Rehberi,
3. Fırın (Ekmek İmalatı) İşyerleri Aİİ Rehberi,
4. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon İşyerleri Aİİ Rehberi,
5. Futbol Kulüpleri Aİİ Rehberi,
6. Hazır Beton İşyerleri Aİİ Rehberi,
7. Meyve Suyu İmalatı Aİİ Rehberi,
8. Motorlu Taşıt Sürücü Kursları Aİİ Rehberi,
9. Otel İşletmeleri Aİİ Rehberi,
10. Özel Dershaneler Aİİ Rehberi,
11. Özel Güvenlik Kuruluşları Aİİ Rehberi,
12. Özel Hastane Aİİ Rehberi,
13. Özel Servis Araçları Aİİ Rehberi,
14. Özel Temizlik İşletmeleri Aİİ Rehberi,
15. Özel Nitelikteki İnşaat ve İhaleli İşler Aİİ Rehberi,
16. Süt ve Süt Ürünleri Aİİ Rehberi hazırlanmıştır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

22- Devamlı İşyerleri Asgari İşçilik İncelemesi

a) Dayanak:

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı; "İşin yürütümü açısından gerekli olan asgari işçilik tutarını tespit etmek" ile görevlendirilmiştir. (RTB Yönetmeliği m.7/d)

b) Asgari İşçilik İncelemesi:

Risk değerlendirme kriterleri kullanılarak yapılan analizler sonucunda, SGK'ya yaptığı işçilik bildirimleri bakımından riskli grup içerisinde kaldığı anlaşılan işverenin SGK'ya işin yürütülmesi için yeterli işçilik bildiriminde bulunup bulunmadığının belirlenmesi amacıyla; işin yürütülmesi için gerekli olan asgari işçilik miktarının, işyerinde yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalışan işçi sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurların dikkate alınması suretiyle tespit edilmesine yönelik olarak devamlı işyerleri hakkında yapılan incelemeyi ifade etmektedir.

23- Asgari İşçilik İncelemelerinde Uzlaşma Uygulaması

SGK'nın denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından devamlı mahiyetteki işyerlerinde yapılan asgari işçilik incelemesi sonucunda tespiti yapılan ve sigortalılara mal edilemeyen fark sigorta primine esas kazanç matrahı üzerinden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte hesaplanacak sigorta primi ve buna bağlı uygulanacak idari para cezalarında konuya ilişkin raporun SGK'nın ilgili birimine gönderilmesinden önce işverenle uzlaşma imkanı getirilmiştir.

Kanunun açık lafzı gereği uzlaşma kapsamında değerlendirilecekler sayılı ve sınırlı şekilde belirlenmişlerdir. Buna göre; tespit edilen fark matrah tutarı üzerinden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte hesaplanacak sigorta primi ve buna bağlı uygulanacak idari para cezaları uzlaşmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu bilgiler ışığında uzlaşmadan söz edebilmek için üç şartın gerçekleşmiş olması gerekmektedir;

- Devamlı mahiyette faaliyet gösteren bir işyerinde asgari işçilik incelemesinin yapılması,
- İnceleme neticesinde sigortalılara mal edilemeyen asgari işçilik fark matrahının tespit edilmesi,
- Konuya ilişkin raporun SGK'nın ilgili birimine gönderilmesinden önce işverenin uzlaşma talebinde bulunması şarttır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

BARTIN BELEDİYESİ

BARTIN'DA KAYIT DIŞI İSTİHDAMA KAYITSIZ KALMAYALIM PROJESİ

Referans Numarası: TRH1.3.PREII/P-03/168

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali katkısıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Bartın Belediyesi sorumludur ve bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği veya Türkiye Cumhuriyeti'nin görüş ve tutumunu yansıtmamaktadır.

